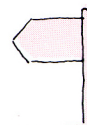
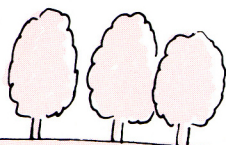

כאן המקום

סיפורי בארי לילדים

לילדי בארי בעבר, בהווה ובעתיד,
בואדי, בבוסתן ובחורשה,
מאשל ועד רננים, מתשרי ועד אלול.

הסיפורים שבקובץ זה אינם בהכרח האמת ההיסטורית.
אולי הם קרו כך,
אולי קצת אחרת,
ואולי לא היו הדברים מעולם...

40 שנה לקיבוץ בארי
הוצאה פנימית, תשמ"ז, 1986
סידור, לוחות והדפסה: דפוס בארי

פגז על הגן

מ

נעול המקלט הכבד הוסר ודלת הברזל חרקה על צירה. הושיטה אילה ידה למתג החשמל ואור צהוב הציף את הכל וגילה גרם מדרגות שהוביל למטה. אט-אט ירדו ותפסו איש-איש את מקומו. ילדים, תינוקות, מטפלות ואמהות.

זה היה במלחמת ששת הימים, במקלט גן שקד. ימים רבים לפני כן התכוננו לרגע הזה. בשבועות ההמתנה שלפני המלחמה נוקו המקלטים וצוידו בכל הנדרש, תעלות קשר עמוקות כקומת אדם ביתרו את הדשאים הירוקים והובילו ממקלט למקלט.

המתח באויר היה כבד והציפיה המתמשכת לבאות היתה קשה עוד יותר. גם תנועת החיילים באזור היתה מוגברת. טנקים חנו בזיתים ובגבעת שולה הוכן שטח לבית הקברות הצבאי.

"הלוואי ולא נצטרך לכל זה." חשבו וקיוו החברים. צמודים היו למקלטי הרדיו ולטרנזיסטורים ואוזנם כרויה לחדשות. ואכן, הרגע הגיע.

"יש לרדת למקלטים." נתקבלה ההוראה מגבוה.

צפוף, צפוף מאוד היה במקלט. למקלט גן שקד שובצו כל ילדי גן שקד וחצב, עופרים וצפרירים. איתרע המזל הביש וילדים רבים היו חולים אז. לכל ילד הוצמדה מטפלת או אמא. עמיחי ואוהד, שהיו מאושפזים אותו זמן בבית החולים, שוחררו בחופזה ושבו כבהילות הביתה. אף הילדים האחרים לקו בשלשולים והקאות וסבלו מחום גבוה. בקצה המקלט היתה פינה מוסתרת בוילון: בית שימוש. דלי לעשית הצרכים, אותו היו מכסים בסיד.

מכל עבר עלה בכי החולים. האמהות היו מודאגות, מדי פעם היו בוכות בחושבן על בן הזוג שבחזית או בראותן את סבלם של הילדים.

בגדולים הכתה מחלת החזרת, כל יום נוספו צווארים שמנים חדשים. לאורלי שני צדדים נפוחים, לנעמה — צד ימין ולשי — צד שמאל. בחלקו הזה של המקלט, בצד הגדולים, שרר מצב רוח מרומם, ואווירה של פעילות רבה. סיפרו סיפורים, שרו שירים וניצלו כל טיפת מקום בין דרגשי השינה למשחק ולבילוי.

"חברה, אולי תציירו ציורים ותכתבו מכתבים להורים שבעמדות?" הציעה חנה'לה. מכאן והלאה פרח ה"דואר" ונהפך למרכז הענינים. מ"עמדת המשמש" היו באות רחלי וניבה, לוקחות את הדואר ומחזירות.

רעמי התותחים הדהדו במרחק, מכיוון מערב, שם נלחמו חיילינו על כיבוש עזה.

במרעה

פעם יצאתי עם במיק למרעה
אולי אקבל סיבוב על הסוסה?
נחיה ונראה...

לפי מה שאני זוכר

השטח היה מעבר לגדר

רק הגענו למקום המיועד

גילינו צינורות שמתננים שמו בצד.

במיק אמר: תשאר כאן עם הפרות

אני רוכב למשק בעניין הצינורות

מייד הגיעו חברים עם עגלה

להעמיס הצינורות וגם אותי במחילה.

אז מתי אזכה לסיבוב על הסוסה?

אולי אנסה בשבת הבאה.

שבעה זיתים

שבעה זיתים שווים ביצה

לחם עם טיטיים בארוחת ארבע

צנימים אוכלים אם יש שילשול

עוף כשבא חמסין ללול

נו, עם תפריט כזה נמיש

כולם מבקשים "במקום" מהמגיש.

בום! בום! נשמע קול פגזים עמום ממרחק והילדים היו מנסים לנחש מתי "שלנו" יורים ומתי "שלהם".

מדי פעם היה מגיח בפתח אחד ההורים, שבא מבחוץ ומביא איתו ידיעות טריות על התקדמות כוחותינו ועל מצב הלחימה.

בתוך המקלט השתדלו המבוגרים לשמור על מורל גבוה. שוש וגאולה, שממונות היו על האוכל, דאגו שלא יחסרו דברים טובים ואכז, הפיות לא חדלו מללעוס. את הילדים החולים הוציאו מדי פעם להתאוורר קצת בחוץ ולנשום אויר חדש בסביבות המקלט. היה זה בדיוק ברגע בו שבה רבקה'לה עם שירי הקטנה "מאיוורור" ושוש התכוננה לצאת עם ילד שהקיא.

לפתע, הזדעזעו קירות המקלט ונשמע בום נוראי.

סיד וטיח נשרו מן הקירות ואחר כך השתרר שקט. רעד אחז בכולם והילדים פרצו בבכי מבוהל. מה זה?

"הגן נהרס!" קראה גאולה שהציצה החוצה לראות מה קרה, והיא כולה רועדת.

לאחר זמן מה העיזה אילה ויצאה לבדוק את התוצאות. גגון המרפסת של הגן נפגע וחור גדול נפער בו. ערימות טיח ושברי לבנים היו בכל. פסעה אילה בזהירות בין השברים וסיירה בשטח, אחר שבה למקלט ובידה עדויות לאשר התרחש.

"איזה מזל שהיינו במקלט ולא בגן." הכריזה בכואה והציגה בפניהם שני "מוצגים". האחד — ביצה ובה חורים משני צדדיה. רסיס אחד של הפגז חדר את דלת המקרר, ניכנס בביצה ויצא מצד שני...

והשני — בובה. בובתה של אביבית נשארה במיטתה והנה היא פצועה וחכולה ובגדיה קרועים.

לקחה אביבית את הבובה המסכנה בזרועותיה, אימצה אותה בחום אל ליבה ודמעה התגלגלה במורד לחיה.

פגזים נוספים ירדו על המשק, סיפרה אילה. אחד נחת על הדשא הגדול ואחר פגע בחדרם של רותה ואליהו, בדיוק בחדר השינה.

בינתיים השתרר שקט בחוץ. ברנדי וחבריו פינו במהירות את ההריסות מהגן ותיקנו את הטעון תיקון.

וכעבור שלושה ימים, שניראו כנצח ליושבים במקלט, הגיעה "פקודת השיחרור". "אפשר לצאת מהמקלט!" נשמו כולם לרווחה.

"איזה כיף!" קראו הילדים. ונעמה אמרה: "אמא, אני רוצה להשאר כאן." עידן הוסיף ביתר תוקף: "אני לא יוצא מהמקלט!" ואליהם הצטרפו כמה סרבנים נוספים.

נו, לא היתה ברירה אלא להשאר עוד שני לילות נוספים עד שהסכימו להפרד מהמקלט, כל כך טוב היה להם שם, כנראה.

לומדים רוסית

דוד ואני לומדים רוסית

אצל סבא גודריץ'

בשעור הראשון כבר יודעים לדבר

זְדְרָאוּ סְטוּי טוֹבְרִישׁ — שלום חבר.

בשעור השני לומדים מספרים

אֹדִין, דוֹנָה, טְרִי — עד עשרים

בשעור השלישי נסתיים הרומן

סבא אומר שיניים ברוסית, רחמנא ליצלן

ואנחנו נתקפים בצחוק עד כדי עווית

יותר לא המשכנו ללמוד רוסית.

אחד במאי (א)

באחד במאי נוסעים לצעוד בתל-אביב

אנחנו הולכים בסך

והמון אנשים מסביב.

וכשזורקים עלי פרחים

אני לא יודע מה לעשות

להתכופף ולהרים

או לשמור על השלשות.

אחד במאי (ב)

אחרי שנגמר המצעד

אנחנו פוגשים מקבץ נדבות אחד

ומשכנעים אותו לבוא איתנו לקיבוץ

כשאנחנו כמעט מצליחים

באות המטפלות עם תרוץ

שיענקליה הנהג כבר על קוצים.